

Drodzy Rodzice!

Do głosek szumiących zaliczamy: /sz, ż, cz, dż/.

Powinny się pojawić w mowie dziecka między 4 a 5 rokiem życia.

SZ

ż

Przy wymowie tych głosek, język znajduje się za górnymi zębami (za wałkiem dziąsłowym), boki języka dotykają górnych zębów. Zęby są zwarte, wargi lekko wysunięte do przodu (układają się w tzw. „ryjek”).

Najczęstszą przyczyną nieprawidłowo realizowanych głosek szumiących (zwykle zamienianych odpowiednio na /s,z,c,dz/) w okresie szkolnym może być:

- nieprawidłowa budowa narządów artykulacyjnych (np. skrócone wędzidełko, zbyt duży język, rozszczep podniebienia)
- wady zgryzu
- niska sprawność narządów artykulacyjnych (osłabione lub wzmożone napięcie mięśniowe)
- oddychanie przez usta
- problem z przetwarzaniem dźwięków o wysokich częstotliwościach.

CZ

DŻ

Przed przystąpieniem do pracy z logopedą wskazane jest ustalenie przyczyny wady wymowy i w miarę możliwości wyeliminowanie jej.

Propozycje ćwiczeń przygotowujących język do realizacji głosek szumiących:

- mlaskanie (wyraźne, mocne)
  - ssanie pudrowego cukierka (cel – przyklejanie środkowej części języka do podniebienia) przy lekko otwartej buzi
  - kląskanie (jak konik)
  - liczenie językiem górnych ząbków
  - malowanie podniebienia językiem
  - muchomorek – rysujemy kropki czubkiem języka na podniebieniu
  - śrubokręt – język jest śrubokrętem, który wkręca śrubkę do sufitu w buzi
  - język alpinista – język wspina się coraz wyżej - od górnych ząbków w kierunku gardła
  - „Kobra” -podnoszenie rozłożonego języka na szpatułce za górne zęby
  - odklejanie czubkiem języka z wałka dziąsłowego (za górnymi zębami) chrupka, opłatka, wafelka, czekolady itp.
  - przyklejanie czubka języka do podniebienia tuż za zębami + otwieranie i zamykanie buzi.
-
- unoszenie rozłożonego języka za górne zęby z próbą artykulacji głoski /sz/ w izolacji. Wypowiadamy długie /szszsz/. U dzieci, które mają problem z pionizacją, możemy ułożyć język za górnymi zębami przytrzymując go szpatułką lub patyczkiem.

Propozycje ćwiczeń wzmacniających mięsień okrężny ust:

- naprzemienne wypowiedzianie samogłosek /u/ oraz /i/
- wysyłanie buziaczków - wargi ułożone w "dziubek"
- wolne przesuwanie ściągniętych ust w stronę jednego i drugiego ucha
- zabawa w rybkę i naśladowanie jej miny
- wkładanie ołówka między nos a wargi. Robiąc dzióbek przytrzymujemy go jak najdłużej.

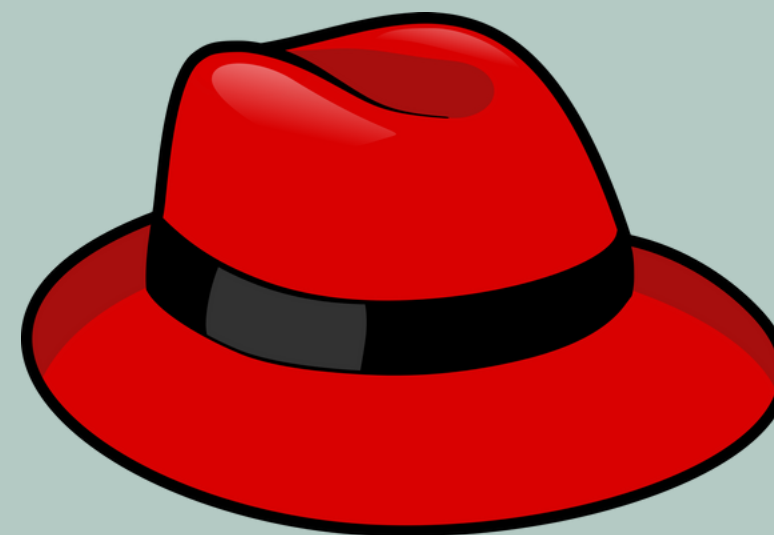
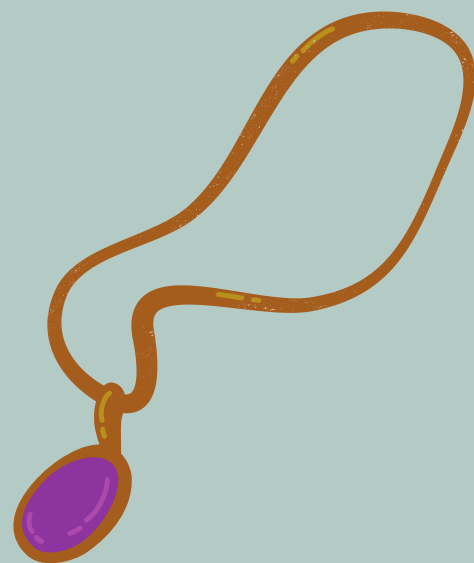
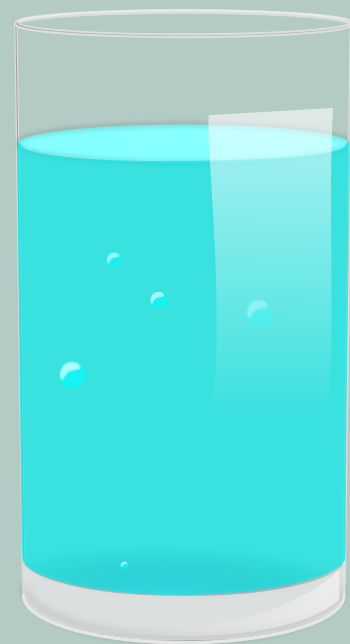
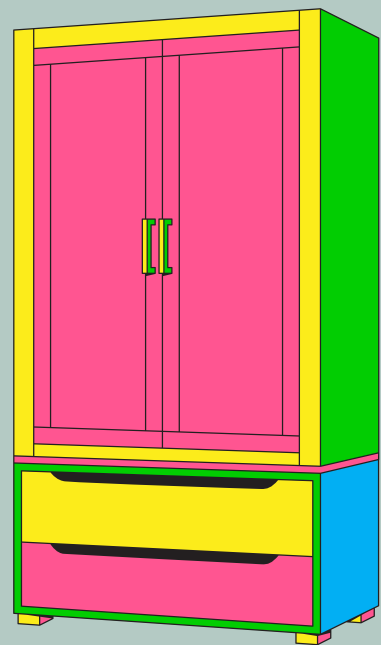

Gdy osiągniemy prawidłową realizację głosek szumiących w izolacji, możemy utrwalać ich wymowę w sylabach, a następnie wyrazach.

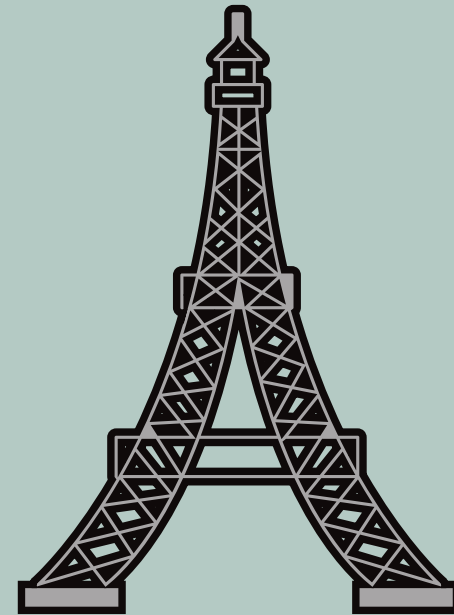
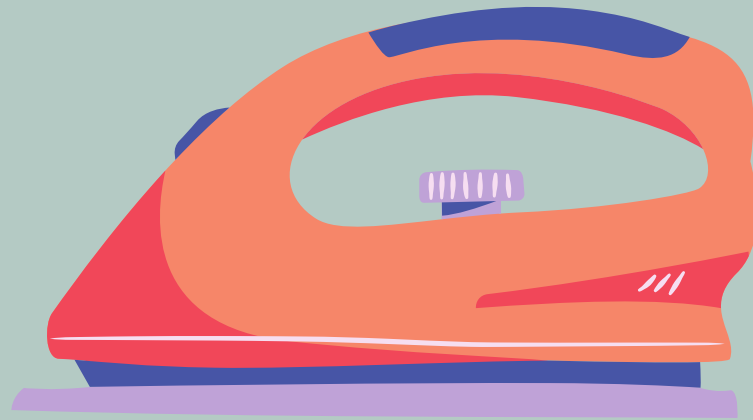
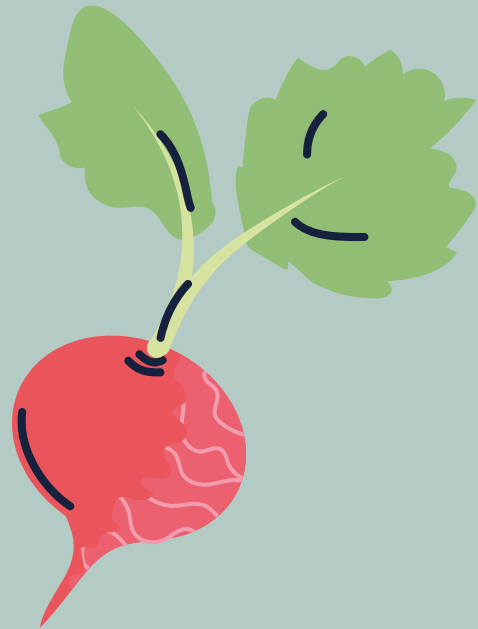
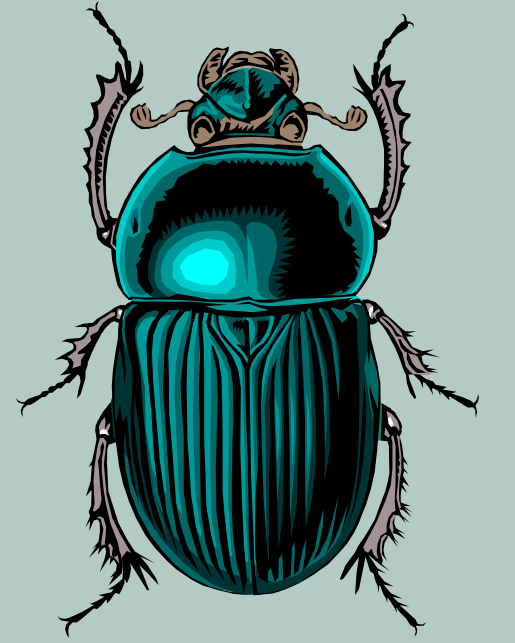
- **SZA, SZO, SZE, SZU, SZY**
- **ASZ, OSZ, ESZ, USZ, YSZ**
- **ASZA, OSZO, ESZE, USZU, YSZY**
- **ŻA, ŻO, ŻE, ŻU, ŻY**
- **AŻA, OŻO, EŻE, UŻU, YŻY**
- **CZA, CZO, CZE, CZU, CZY**
- **ACZ, OCZ, ECZ, UCZ, YCZ**
- **ACZA, OCZO, ECZE, UCZU, YCZY.**

Poniżej przedstawiam przykładowy materiał obrazkowy na utrwalanie wymowy głoski /sz/, /ż/ i /cz/.

SZ

ž/rz

CZ

